

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัย สรุปผลและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
7. อภิปรายผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน ุณิตทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

2. สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ุณิต ต่างกัน ปัญญาดีรึกับ ุณิต ปัญญาตรีขึ้นไป ประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา แตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาแตกต่างกัน

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่จัดการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ 560 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาทั้งหมด 1,011 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่ได้จากการสุ่ม จำนวน 278 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบกำหนดค่าตอบให้ (check – list)

คำถามแต่ละข้อจะมีตัวเลือกให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และปลายเปิด (Open-ended form)

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นดังนี้

6.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ อยู่ระหว่าง ร้อยละ 71.2 ถึง ร้อยละ 96.0 โดยปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่น คิดเป็นร้อยละ 96.0 ปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 89.6 ปัญหาสุดประกอนหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 88.8 และปัญหา

การ นิเทศภายใน คิดเป็นร้อยละ 71.2

6.2 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบปัญหา พนวจ ปัญหาการบริหารงานวิชาการที่ไม่แตกต่างกัน คือ ปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ปัญหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ปัญหาการประเมินพัฒนาการเด็ก ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ปัญหานิเทศภายใน และพบปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปัญหาแนวทางการจัดประสบการณ์ และปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่นแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียน ปัญหาการประชุมอบรมทางวิชาการแตกต่างกันตามวุฒิการศึกษาของครูผู้สอน ปัญหานำแนวและแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 การวิเคราะห์ผลการวิจัยปัญหาการบริหารงานวิชาการนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

7.1.1 ปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่น เป็นปัญหา普遍มากที่สุด โดยมีปัญหาร้อยละ 96.0 ข้อปัญหาที่พบคือ ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดห้องสมุดของเล่น คิดเป็นร้อยละ 80.5 รองลงมาคือ ขาดงบประมาณในการจัดทำห้องสมุดของเล่น คิดเป็นร้อยละ 77.2

เมื่อพิจารณาจากข้อปัญหา พนวจ ปัญหา การจัดห้องสมุดของเล่นมีปัญหา ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และขาดงบประมาณในการจัดห้องสมุดของเล่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูวินทร์ โพธิสาха (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พนวจ การบริหารโรงเรียน ด้านวิชาการ หนังสือและสื่อในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ การจัดบริการของห้องสมุดยังไม่เป็นระบบ และไม่ได้มาตรฐาน จากผลการวิจัยของ ปะยะรัย ตุยลิสima (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 พนวจ โรงเรียนมีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ หนังสือไม่เพียงพอ นอกจากนี้ผลการวิจัยของ จรัญ เกื้ออนันต์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พนวจ ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมเป็นอันดับแรก และจากผลการวิจัยของ อภิสมัย วุฒิพorphงษ์ (2540 : 196) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ

และปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12. พบว่า โรงเรียน ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดห้องสมุดของเล่นสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา การจัดห้องสมุด ของเล่นมักจะขาดกิจกรรม การให้เด็กยืมหนังสือและของเล่นกลับไปบ้าน กิจกรรมที่จัดให้มี ส่วนมากจะเป็นกิจกรรมการให้เด็กเล่นของเล่นในห้องเรียน

จะเห็นได้ว่าปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่นระดับก่อนประถมศึกษา เป็นปัญหาที่ เกิดจากความขาดแคลนของเล่น ตือ อุปกรณ์ งบประมาณในการดำเนินการมีจำกัดไม่สามารถ ที่จะดำเนินการจัดห้องสมุดของเล่นอย่างเป็นระบบได้

7.1.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน เป็นปัญหาที่พบมาก เป็นอันดับสอง โดยครูผู้สอนมีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 89.6 ข้อปัญหาที่พบคือ สนานเด็กเล่น ไม่มีหรือมีแต่ใช้การไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมาคือ จำนวนเด็กในชั้นเรียนมีมาก เกินไปคิดเป็นร้อยละ 44.6

เมื่อพิจารณาจากข้อปัญหา พนว่า การจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน มีปัญหา สนานเด็กเล่นไม่มีหรือมีแต่ใช้การไม่ได้ และจำนวนนักเรียนในชั้นมีมากเกินไป ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูลี ช่วยเอื้อ (2533 : 262) ที่ได้วิจัยเรื่อง การใช้แนวทางจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาล สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ พบว่า อุปกรณ์นอกห้องเรียนประเภทเครื่องเล่นสนาน สนานเด็กเล่น อุปกรณ์ ต่างๆไม่เพียงพอ อุปกรณ์ประเภทรวมหรือของเล่นไม่สำหรับเดินทางตัวไม่มี เครื่องเล่นประเภท หมุน ในน ปีนป่าย เครื่องเล่นสำหรับชุด สวนใหญ่ชำรุด และจากการศึกษาผลการวิจัยของ ทิพย์ภาพร งอยกล้า (2543 : 177-120) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการอนุบาลศึกษาของ โรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา 2542 จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การจัดบิวิน อาคารสถานที่ ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เด็กนักเรียนมีจำนวนมากครู่ๆแลและพูดกับเด็ก ไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ผลการวิจัยของ บัญชา นามปาน (2542 : 99) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัญหา และแนวทางในการแก้ปัญหาของกระบวนการบริหารงานด้านวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด เทศบาล เขตการศึกษา 9 พบว่า จำนวนนักเรียนมีมากเกินไปทำให้ดูแลเด็กได้ไม่ทั่วถึง และ จากผลการวิจัยของ กัลยา ราสา (2542 : 102) ที่ได้วิจัยเรื่อง สำรวจปัญหาการปฏิบัติงาน วิชาการตามกระบวนการนิเทศภายใน ตามที่รายงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า จำนวนนักเรียนมีมากสื่อมีไม่เพียงพอ

จะเห็นได้ว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน จะพบปัญหาเกี่ยวกับการจัดเครื่องเล่นและสนามเด็กเล่น เครื่องเล่นบางส่วนมีสภาพชำรุดและมีจำนวนไม่เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน และจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมีจำนวนมากเกินไป

7.1.3 ปัญหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน เป็นปัญหาที่พบเป็นอันดับสาม โดยครูผู้สอนมีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 88.8 ข้อปัญหาที่พบคือ สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ กับจำนวนเด็ก คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมาคือ งบประมาณในการจัดซื้อจัดหาการผลิตไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 68.0

เมื่อพิจารณาข้อปัญหา พบว่า สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ กับจำนวนเด็ก และงบประมาณในการจัดซื้อจัดหา การผลิตสื่อไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ วรรณดี นวลสุวรรณ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สรุกด์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัยของ กัลยา ราสา (2542 : 101-102) ที่ได้วิจัยเรื่อง สำรวจปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการตามกระบวนการนิเทศภายใน ตามท้องที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สรุกด์สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า มีปัญหาขาดแคลนสื่อและเครื่องมือที่มีคุณภาพ ขาดการวางแผน การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อทางเทคโนโลยีไม่เพียงพอ และจากผลการวิจัยของ วิไลศิน เสาวกุล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาเทศบาลเมืองพล จังหวัดขอนแก่น พบว่า วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับปาน

จะเห็นได้ว่า ปัญหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ และขาดแคลนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขเป็นการด่วน เพาะกายการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในระดับก่อนประถมศึกษามีความจำเป็นต้องใช้สื่อเป็นอย่างมาก

7.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ นำมา อภิปรายผลได้ดังนี้

7.2.1 ปัญหาการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

1) ปัญหาแนวทางการจัดประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณี แก้วเจียมวงศ์ (2538 : บทคดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและสาเหตุการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยปรากฏชี้ว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในด้านการจัดเรื่อง จัดหา เอกสารหลักสูตร คู่มือครุ แนวการจัดประสบการณ์ ให้ครูผู้สอนได้ใช้อย่างเหมาะสมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขนาดเล็ก จะขาดแคลนทั้งครูผู้สอน และเอกสารคู่มือแนวการจัดประสบการณ์ ทำให้พบปัญหามากที่สุด และประการที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ครูผู้สอนไม่มีความเข้าใจเรื่องแนวการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็ก ไม่ได้จัดประสบการณ์ตามแนวการจัดประสบการณ์ ขาดแคลนความรู้และขาดผู้ให้คำแนะนำเรื่องแนวการจัดประสบการณ์

2) ปัญหาการนำแนวแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ ไม่แตกต่างกัน ตามขนาดของโรงเรียน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับ ก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทักษะต่องานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏชี้ว่า ไม่เป็นแนวทางเดียวกัน จึงขาดความมั่นใจว่ารูปแบบวิธีการใดที่ถูกต้องที่สุด นอกจากนี้ผู้ปกครองของเด็ก และผู้บริหารโรงเรียน ต้องการให้สอนการอ่านหนังสือ และสอนการเขียนหนังสือให้กับเด็กโดยไม่มีความเข้าใจหลักและวิธีการการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก

3) ปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ไม่แตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรจิด ห้าวเพชร (2537 : บทคดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการศึกษา

ระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษามีไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมที่กำหนดไว้ในตารางประจำวันมีถึง 6 กิจกรรม ครูผู้สอนจัดกิจกรรมได้ไม่ครบ และในแต่ละกิจกรรมต้องเตรียมสื่อ และอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก สื่อ อุปกรณ์มีจำนวนจำกัด ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับนี้ไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ครูผู้สอนไม่กระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน

4) ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ไม่แตกต่างกัน ตามขนาดของโรงเรียน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทักษะต่องานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูผู้สอนขาดทักษะในการจัดกิจกรรม ขาดการแสดงให้ความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติม ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานระดับก่อนประถมศึกษาให้ความช่วยเหลือไม่ทั่วถึง ไม่ได้นิเทศชั้นเรียนและ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ปกครองเด็กไม่เข้าใจ หลักการเตรียมความพร้อม ต้องการให้ครูสอนการอ่าน การเขียนหนังสือให้กับเด็ก ทำให้ขาด การสนับสนุนจากผู้ปกครองของเด็กเกี่ยวกับการช่วยเหลือในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก

5) ปัญหาวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน ตามขนาดของโรงเรียน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของบรรจิต ท้าวเพชร (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษามีไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ กับจำนวนเด็ก งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีไม่เพียงพอ โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามาก เพราะมีจำนวนเด็กไม่มากจึงได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมวิธีผลิตสื่อจากวัสดุในท้องถิ่น หรือการผลิตสื่อจากวัสดุเหลือใช้ ขาดเทคนิคการประยุกต์ใช้สื่อให้มีคุณภาพ

ขาดการดูแล เก็บรักษา ข้อมูลสื่อเพื่อใช้สื่ออย่างคุ้มค่า และครูไม่มีเวลาผลิตสื่อ เพราะต้องทำงานพิเศษอย่างอื่น

6) ปัญหาการประเมินพัฒนาการเด็ก ไม่แตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สองคลัสเตอร์กับผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พ布ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทักษะต่องานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า วิธีการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษาสูงยากหลายขั้นตอน เกิดความไม่สะดวก ทั้งการจัดเตรียมเครื่องมือการประเมิน วิธีการประเมิน และการบันทึกผลการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินไม่เพียงพอ ครูผู้สอนประเมินไม่เป็นระบบและไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดทักษะในการประเมินพัฒนาการเด็ก

7) ปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่น แตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สองคลัสเตอร์กับผลการวิจัยของ ของ วรารณ์ แก้วเจียมวงศ์ (2538 : บทคัดย่อ) "ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและสาเหตุการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ผลการวิจัย พ布ว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อย จึงได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุรายหัวน้อย การจัดห้องสมุดของเล่นจึงมีปัญหามากที่สุด โรงเรียนขนาดใหญ่พบว่า มีปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่นมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง เนื่องจากจำนวนเด็กในโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนมาก ทำให้วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับจัดห้องสมุดของเล่นไม่เพียงพอ

8) ปัญหาการนิเทศภายใน ไม่แตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สองคลัสเตอร์กับผลการวิจัยของ นิเวศน์ กิติยา (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน เกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พ布ว่า ครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนไม่ได้จัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ถึงแม้จะมีการวางแผนการนิเทศภายในไว้ก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติ

ตามกำหนดเวลาได้ เนื่องจากกิจกรรมเสริมในแต่ละโรงเรียนมีมาก ทำให้ต้องเลื่อนวันเวลา การนิเทศหรือไม่ได้นิเทศ เพราะไม่มีเวลา และผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อ การนิเทศภายใน ขาดการติดตามกระบวนการนิเทศให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

9) ปัญหาการประชุมอบรมทางวิชาการ ไม่แตกต่างกันตามขนาดของ โรงเรียน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สองคลัสเตอร์กับผลการวิจัยของ ศิริธนชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทักษะด้านงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเห็นได้จากเพราะว่า การจัดการประชุม อบรมสัมมนาทุกครั้ง ครูผู้สอนที่เข้ารับการอบรมต้องใช้จ่ายเงินส่วนตัว โดยมีเงินสนับสนุน จากการจัดการประชุมน้อยมาก ครูผู้สอนที่ขาดความพร้อมทางด้านการเงิน จึงมีปัญหามาก ในการเข้ารับการอบรม บางครั้งในการอบรมวิทยากรให้ความรู้ได้ไม่ตรงกับความต้องการ และการจัดประชุมอบรมไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องขาดการติดตามผล หลังจากผ่านการประชุม อบรมทางวิชาการ

7.2.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอน

1) ปัญหาแนวทางการจัดประสบการณ์ ไม่แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมมติฐานการวิจัย สองคลัสเตอร์กับผลการวิจัยของ วิมล ณ พัทลุง (2540 : 109) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต การศึกษา 3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนรวมและรายด้านไม่ แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเห็นได้จากเพราะว่า ครูผู้สอนไม่สนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัด ประสบการณ์อย่างจริงจัง ขาดการศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักสูตร คู่มือครูเพื่อทำความเข้าใจ แนวทางการจัดทำแผนจัดประสบการณ์ และเกิดจากการขาดแคลน เอกสาร แนวทางจัด ประสบการณ์ ผลงานให้ครูผู้สอนจัดประสบการณ์ให้กับเด็กตามสภาพที่เป็นอยู่ ทำให้บัญชา ไม่แตกต่างกันไม่แตกต่างกันตามวุฒิการศึกษาของครูผู้สอน

2) ปัญหาการนำแนวและแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ ไม่แตกต่างกันตาม วุฒิการศึกษาของครูผู้สอน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภารตี อันันต์นารี (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียน

ประเมินศึกษา สังกัดสำนักงานการประเมินศึกษาในเขตการศึกษา 12 พบว่า ครูผู้สอนที่มีผู้บริหารรุ่นพี่ทางการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏชื่นนี้อาจเป็น เพราะว่า การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง จึงทำให้เกิดปัญหาไม่แตกต่างกันตาม วุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอน

3) ปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ตามวุฒิทางการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมล ณ พัทลุง (2540 : 109) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏชื่นนี้อาจเป็น เพราะว่า ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมที่จะใช้ทำกิจกรรมหลาย ๆ ประเภท หรือเป็นเพียงสภาพแวดล้อม ภายนอก เช่น สนามเด็กเล่นไม่มี ขาดแคลนเครื่องเล่นสนาน ซึ่งปัญหาการจัดกิจกรรมตาม ตารางกิจกรรมประจำวันจึงไม่แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอน

4) ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กไม่แตกต่างกัน ตามวุฒิทางการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภารี อนันต์นภัย (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียน ประเมินศึกษา สังกัดสำนักงานการประเมินศึกษาในเขตการศึกษา 12 พบว่า ครูผู้สอนที่มีผู้บริหารรุ่นพี่ทางการศึกษาต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏชื่นนี้อาจเป็น เพราะว่า กิจกรรมที่เตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เช่น ความร่วมมือของผู้ปกครอง ความสนใจของผู้บริหารโรงเรียน ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของครูในสายชั้นเดียวกัน ปัญหาจึงไม่แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอน

5) ปัญหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน ตามวุฒิทางการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรุจณ์ศักดิ์ จันทนาภา (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารบุคลากร ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประเมินศึกษาอำเภอปราสาท จังหวัด ศรีสะเกษ พบว่า ผู้บริหารโดยส่วนรวมและจำแนกตามวุฒิทางการศึกษามีระดับปัญหา

การบริหารงานไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับงบประมาณ และการจัดการของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน เป็นผู้ใช้ ผู้ผลิต และเก็บรักษา ปัญหาจึงไม่แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษา

6) ปัญหาการการประเมินพัฒนาการเด็ก ไม่แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภารดี อนันต์นภา (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาในเขตการศึกษา 12 พบว่า ครูผู้สอนที่มีผู้บริหารร่วมวิจัยทางการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า วิธีการที่ใช้ในการประเมิน พัฒนาการเด็ก มีความยุ่งยาก หลายขั้นตอน มีความซับซ้อนในการนำมาใช้ และขาดแคลน เครื่องมือสำหรับประเมินพัฒนาการเด็ก ปัญหาจึงไม่แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษา

7) ปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่น ไม่แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมล ณ พัทลุง (2540 : 109) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษา ต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า การจัดห้องสมุดของเล่นเกี่ยวข้องกับงบประมาณ การดำเนินการจัดซื้อ จัดหา สถานที่สำหรับจัดทำห้องสมุดและวัสดุอุปกรณ์ ของเล่นที่ใช้ในห้องสมุด ทำให้ปัญหาไม่มีความสำคัญมากเท่าเดิม

8) ปัญหานานาชาติภายในไม่แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมล ณ พัทลุง (2540 : 109) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โดยส่วนรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า การนิเทศภายในผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้วางแผนงานการนิเทศ ให้ครูผู้สอนได้ปฏิบัติตาม ครูผู้สอนไม่ค่อยได้ใช้ความรู้ความสามารถเพาะเจาะเป็นผู้ปฏิบัติตาม และการนิเทศภายในไม่ค่อยเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากโรงเรียนมีกิจกรรมน้อยอย่าง

9) ปัญหาการประชุมอบรมทางวิชาการ แตกต่างกันตามวุฒิทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้องกับการวิจัยของ วนาถ เพ็ชรไกร (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการพัฒนาด้าน วิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัด สมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า ครูประถมศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษามีความต้องการ พัฒนาด้านวิชาการแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเห็นได้จากเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิ ปริญญาตรีขึ้นไปมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาตนเองอยู่ เสมอ มองเห็นคุณค่าของการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เข้าร่วมประชุมสัมมนาอย่าง สม่ำเสมอ นำเอาความรู้และประสบการณ์มาใช้พัฒนางานในหน้าที่ ปัญหาการประชุมอบรม ทางวิชาการ จึงมีความแตกต่างกับครูผู้สอนที่มีวุฒิต่างกันกว่าปริญญาตรี

7.2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา

1) ปัญหาของแนวการจัดประสบการณ์ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ ใน การสอนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ไม่สอดคล้องกับผล การวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการ ปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบ กการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเห็นได้จากเป็นเพราะว่า การจัดเก็บเอกสาร การขอเบิกเอกสารและคู่มือครู เพื่อใช้จัดประสบการณ์ไม่ได้เชื่อมโยงกับประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษา

2) ปัญหาการนำแนวและแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ แตกต่างกันตาม ประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไป ตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้อง ผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเห็นได้จากเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน ระดับก่อนประถมศึกษาน้อย จะมีเวลาในการสอนระดับก่อนประถมศึกษามาก พบทึน อุปสรรคปัญหาน้อย ซึ่งแตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์การสอนหลายปีจะพบทึนปัญหา

อุปสรรคในการนำแนวและแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้มากกว่า ดังนั้นปัญหาของครูผู้สอน จึงแตกต่างกันตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา

3) ปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมในแต่ละวันมีจำนวนมากครุ่นคิดกิจกรรมได้ไม่ครบ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ซึ่งปัญหานี้ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมของครูผู้สอน

4) ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ไม่แตกต่างกัน ตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ครูผู้สอนขาดการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองเด็ก เพราะผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักการเตรียมความพร้อม และขาดการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน จากศึกษานิเทศก์ ปัญหาการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก จึงไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา

5) ปัญหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน ตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานวิชาการ

แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า งบประมาณ และการบริหารจัดการ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง หากงบประมาณมีไม่เพียงพอการบริหารจัดการก็มีปัญหา สรุปดังนี้ การปฏิบัติงานของครูผู้สอน และครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาในการผลิตสื่อเพื่อรวมมิตร ที่ต้องทำงานหนีออกจากงานสอน ปัญหาสุดปะกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน จึงไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษา

6) ปัญหาการประเมินพัฒนาการเด็ก ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ ใน การสอนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ไม่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบ การณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินพัฒนาการเด็กรูปแบบ เดียวกัน ซึ่งเป็นวิธีการประเมินที่มีขั้นตอนยุ่งยาก ใช้เครื่องมือในการประเมินหลายอย่าง หรือ บางชั้นเรียนมีเด็กที่อายุแตกต่างกันมาก เช่นเด็กอายุ 3 ปี กับเด็กอายุ 5 ปี ความพร้อมของ เด็กแตกต่างกัน ทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการจัดกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการเด็ก จะเห็นได้ว่าปัญหาการประเมินพัฒนาการเด็ก ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา

7) ปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่น ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ ใน การสอนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย และไม่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ศิริธงชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มี ประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานวิชาการ แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะว่า ครูผู้สอนไม่มีความเข้าใจในการจัด ห้องสมุดของเล่น ไม่พยายามศึกษาหาวิธีการผลิตของเล่นให้เด็กได้เล่น ใช้ของเล่นเฉพาะที่ ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณจากทางราชการ ไม่ประยุกต์วัสดุที่เหลือใช้ หรือวัสดุที่มีใน ชุมชน โดยนำเอกสารมีปัญญาท่องถิ่นมาใช้ในการจัดทำห้องสมุดของเล่น ซึ่งเป็นการลดค่า ใช้จ่ายในการผลิตและการจัดซื้อ จัดหา ดังนั้นปัญหาห้องสมุดของเล่นจึงไม่แตกต่างกันตาม ประสบการณ์การสอนระดับก่อนประถมศึกษา

8) **ปัญหาการนิเทศภายใน ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการสอนระดับ ก่อนประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริองค์ชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน ระดับก่อนประถมศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกัน ผลการวิจัย ปรากฏ เช่นนี้อาจเป็นเหตุว่า ระบบการนิเทศภายในไม่ใช้ครูที่มีประสบการณ์ความชำนาญ ใน การสอนระดับก่อนประถมศึกษานิเทศครูผู้สอนด้วยกันเอง แต่จะเป็นในลักษณะได้รับ การนิเทศจากผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ ครูผู้สอนจึงมีปัญหาการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน ตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา**

9. **ปัญหาการประชุมอบรมทางวิชาการ ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ใน การสอนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย และไม่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ศิริองค์ชัย นิลวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนระดับก่อน ประถมศึกษาต่างกัน มีทักษะต่อการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้ อาจเป็นเหตุว่า การจัดอบรมสัมมนาวิชาการแต่ละครั้ง ครูผู้สอนมีปัญหาเรื่อง งบประมาณ ที่จะใช้ในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา การจัดประชุมสัมมนาไม่มีความตื่นเนื่อง ผู้เข้าอบรม ไม่ค่อยมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ส่วนใหญ่กิจกรรมที่ใช้ในการอบรม เป็นการให้ความรู้ของวิทยากร ดังนั้นปัญหาการประชุมอบรมทางวิชาการจึงไม่แตกต่างกัน ตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา**

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามลำดับของปัญหาที่พดดังนี้

1. **ปัญหาการจัดห้องสมุดของเล่น พบว่า ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดห้อง สมุดของเล่น ขาดงบประมาณในการจัดทำห้องสมุดของเล่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของเกี่ยวกับ ปัญหานี้ห้องสมุดของเล่นมีดังนี้**

ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณด้าน วัสดุอุปกรณ์ให้ครูผู้สอนจัดห้องสมุดของเล่น โดยใช้งบประมาณอย่างประยุกต์และคุ้มค่า ด้วยการนำเข้าภูมิปัญญาท้องถิ่นวัสดุที่มีในห้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและต้องมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเด็กควบคู่ไปด้วย เพราะการจัดห้องสมุดของเล่น มีความจำเป็นต้องให้ผู้ปกครองรับรู้บทบาทของตนเองในการดูแลเด็ก เป็นกิจกรรมที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การให้เด็กยืนหนังสือ หรือของเล่นกลับบ้าน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ปกครองและเด็กมีความผูกพันใกล้ชิดเกิดความรักความอบอุ่น เสริมสร้างพัฒนาการให้กับเด็กในทุกด้าน

ศึกษานิเทศก์ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดห้องสมุดของเล่นแก่ครูผู้สอน โดยจัดการอบรมสัมมนา จัดนิทรรศการที่มีประสบการณ์ความชำนาญ มีผลงานที่ประสบผลสำเร็จ มาให้ความรู้ และสามารถให้ผู้เรียนรับการอบรมเดินทางไปศึกษาดูงานได้ การจัดการอบรมควรทำเป็นลักษณะต่อเนื่อง มีการติดตามผลหลังจากผ่านการอบรม อาจจะให้วิธีสุมประเมิน เป็นบางโรงเรียน หรือให้ครูส่งแบบรายงานการดำเนินโครงการจัดทำห้องสมุดของเล่น เพื่อจะได้รับทราบปัญหาและหาแนวทางในการช่วยเหลือ ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบงานก่อนประเมินศึกษาครรภาร婺าจความต้องการของครูผู้สอน สรุปดำเนินการฯ กรรมวิธีที่จะได้สื่อที่มีคุณภาพมีประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็ก และกระจายการดำเนินการอย่างทั่วถึงทุกโรงเรียน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรจัดหางบประมาณสนับสนุน การจัดประชุมสัมมนาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ประสานงานกับองค์กรเอกชนหรือหน่วยงานอื่น ให้ช่วยสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ของเล่น หรือวิทยากรบุคคล นอกจากนี้ควรให้การยกย่องชมเชยในลักษณะของการประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารมวลชน หรือให้เกียรติบัตรสำหรับโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน บุคคลที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกิจกรรม ครูผู้สอนที่จัดห้องสมุดของเล่น ประสบผลสำเร็จ

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน พบว่า สนับสนุนเด็กเล่นไม่มี หรือมีแต่ใช้การไม่ได้ และจำนวนเด็กในชั้นเรียนมีมากเกินไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวันดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับปัญหาเกี่ยวกับสนับสนุนเด็กเล่น ควรจัดสนับสนุนเด็กเล่นตามสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยพยายามใช้ประโยชน์จากการวัสดุธรรมชาติและ

วัสดุเหลือใช้ ที่มีอยู่ในชุมชนให้มากที่สุด และที่สำคัญคือแหล่งภูมิปัญญาในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม ใน การพัฒนาการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ผู้บูรพา โรงเรียนความมีการประสานงานกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง และความนำอาภูมิปัญญาท้องถิ่น วัสดุ อุปกรณ์ในชุมชนมาประยุกต์ดัดแปลง เพื่อจัดทำเครื่องเล่นสนานสำหรับเด็ก ผู้บูรพาโรงเรียน ควรจัดการปฐมนิเทศหรือจัดประชุมสัมมนาผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ความรู้หลักการเตรียม ความพร้อมให้กับเด็ก และได้พบปะกันแลกเปลี่ยนข้อมูลให้ผู้ปกครองเกิดการยอมรับและ ร่วมมือช่วยเหลือเด็กอย่างสม่ำเสมอ การจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านเด็กจะทำให้ครูผู้สอนได้ แลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กกับผู้ปกครอง ทำให้ได้แนวทางในการช่วยเหลือเด็กได้ถูกต้อง โรงเรียนก็สามารถดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ตามหลักการเตรียมความพร้อม ได้อย่างเต็มที่ ปัญหาจำนวนนักเรียนมีมากเกินไปผู้บูรพา ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของ จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน ซึ่งควรอยู่ระหว่าง 15 - 30 คน โดยจัดตามหลักเกณฑ์การจัด ชั้นเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้จำนวนครูต่อเด็กอยู่ใน สัดส่วนที่เหมาะสม ชั้นเรียนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนมากเกินไป การจัด กิจกรรมตามตารางกิจกรรมวันจะไม่ราบรื่น เพราะครูดูแลเด็กได้ไม่ทั่วถึง ทำให้ประสิทธิภาพ ใน การจัดประสบการณ์ลดลง การจัดครูเข้าสอนต้องคำนึงถึงวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ ความพร้อม ความรู้ความเข้าใจ บุคลิกภาพนิสัยใจของครูผู้สอนในการอยู่ร่วมกับเด็ก และ ผู้บูรพาจะต้องไม่ให้ครูผู้สอนรับผิดชอบงานพิเศษอื่นนอกเหนือจากงานสอน เพราะจะทำให้ ครูผู้สอนต้องทึ่งเด็ก หรือทึ่งห้องเรียนเป็นเวลานาน ซึ่งครูผู้สอนในระดับก่อนประถมศึกษา ต้องอยู่กับเด็กตลอดเวลา

ศึกษานิเทศก์ควรจัดการอบรมผู้บูรพาโรงเรียน ให้เห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บูรพาโรงเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อให้ผู้บูรพา เห็นคุณค่าของการพัฒนาเด็กในวัย 4 - 6 ปี มีแผนกราวิชาทางวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา อย่างชัดเจน มีกิจกรรมพัฒนางานก่อนประถมศึกษา เช่น จัดโครงการศึกษาดูงานในโรงเรียน ที่ประกอบผลสำเร็จ ในการจัดสนานเด็กเล่นจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านครูผู้สอนศึกษานิเทศก์ ต้องให้ความรู้ในการจัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน ควรใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์โดยตรงจากการฝึกปฏิบัติ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรจัดสร้างบประมาณในส่วนที่ใช้ เพื่อการประชุมสัมมนาผู้บูรพาโรงเรียนและครูผู้สอนให้เพียงพอ ให้เวลาแก่บุคลากรในสังกัด ที่เข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน ทำงานวิจัย และการศึกษาต่อ พิจารณา ให้ทุน

เพื่อกิจกรรมแก้ผู้ทำงานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีโรงเรียนต้นแบบในแต่ละอำเภอ เพื่อจัดเป็นศูนย์วิชาการให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนใกล้เคียง และสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำสำนวนเด็กเล่น ในส่วนของการจัดชั้นเรียนควรพิจารณาให้โรงเรียนจัดจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม

3. ปัญหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบร่วม สื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ กับจำนวนเด็ก และงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาการผลิตไม่เพียงพอ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา และการบริหารงานวิชาการให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่บุคลากรในโรงเรียนได้ จะต้องให้ความสำคัญในการจัดหา จัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม กับจำนวนเด็ก ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อขึ้นใช้เอง โดยใช้วัสดุที่มีในห้องถูเป็นการประหยัด และผลิตสื่อได้ตรงกับความต้องการของครูผู้สอน ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบซ่อมแซม สื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมวิธีการผลิตสื่อ การสอน จัดกิจกรรมการศึกษาดูงาน การจัดทำผลงานทางวิชาการ จัดนิทรรศการนำเสนอ การให้ความรู้แก่บุคลากร จัดแสดงผลงานครูประเภทสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ทั้งระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับอำเภอเป็นการให้ครูผู้สอนได้ศึกษา และเปลี่ยนเรียนรู้ จากครูด้วยกัน

ศึกษานิเทศก์ควรออกแบบและติดตามผลการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอน ติดตาม การใช้สื่อ อุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน จัดโครงการอบรมผลิตสื่อการเรียนการสอน การจัดอบรมอาชีวศึกษา ให้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เข้ารับการอบรมทุกอำเภอ แล้วให้นำไปขยายผลในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอของตนเอง การอบรมจะต้องให้เวลาแก่ผู้เข้ารับการอบรมอย่างเหมาะสม จัดนิทรรศการที่มีความจำเป็น มีสื่อฝึกการอบรมอย่างเหมาะสมกับจำนวนผู้อบรม ดำเนินวัสดุประกอบหลักสูตรศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบในแต่ละอำเภอครบทุกโรงเรียน ได้รับการจัดสรรตามความเหมาะสม

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรม และประสานงานกับวิทยากร และองค์กรหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีการอบรม ผู้บริหาร โรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และผู้มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับ วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาระดับก่อน

ประณมศึกษา เทคนิคบริการนิเทศฯ ให้มีความสามารถดำเนินการนิเทศการศึกษาได้อย่าง มั่นใจและมีประสิทธิภาพ จัดหาครุภัณฑ์การจัดประสบการณ์ หลักสูตร เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม แนวการจัดประสบการณ์ ทฤษฎีเรียนรู้ของเด็ก งานสารบรรณ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้โรงเรียนในสังกัดได้ศึกษาค้นคว้าอย่างทั่วถึง และขยายผลดำเนินการให้ครอบคลุมในพื้นที่รับผิดชอบโดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ความมีการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันการจัดห้องสมุดของเล่นระดับก่อนประณมศึกษา ในโรงเรียนประณมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประณมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการจัดห้องสมุดของเล่นระดับก่อนประณมศึกษา
2. ความมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับก่อนประณมศึกษา ในโรงเรียนประณมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประณมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสม 适合 ลักษณะ ความต้องการของสังคมในแต่ละท้องถิ่น
3. ความมีการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประณมศึกษา ในโรงเรียนประณมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประณมศึกษาแห่งชาติ เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประณมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY